

УДК 159.947.5-057.87 (043.2)

Тарасевич С.М.*Національний авіаційний університет, Київ*

ВПЛИВ МОТИВАЦІЇ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Останнім часом простежується різке падіння рівня підготовки фахівців різних галузей. Така тенденція складається здебільшого через вплив людського чинника. Так, викладачі не мають жодної мотивації з боку держави (або безпосереднього керівництва), щоб вдосконалювати свої знання та навички для покращення рівня викладання, вивчення сучасних педагогічних методик, проходження курсів підвищення кваліфікації та витрат власного часу на розвиток здатності взаємодії (інтерактиву) зі студентами. А студенти не мають жодної мотивації до навчання через власну невизначеність, ще й зі сторони держави та викладачів отримують постійні «бонуси», щоб навчатися вже точно не хотілося через брак прагнення до самовдосконалення та саморозвитку.

Аналізуючи взаємодію викладачів та студентів, у більшості випадків спостерігаємо спілкування, котре ґрунтується на однобічному, авторитарному ставленні, побудованому на повчаннях та інструктажах. Проте, коли говорити про сучасний контекст вищої освіти, рідко бачимо такий підхід до викладання, який базуються на взаємодії всіх учасників освітнього процесу, демократичному обговоренні різноманітних питань, індивідуального підходу до кожного студента з використанням сучасної методики викладання, можливості створювати дискусії між опонентами тощо.

Виходячи з того, що будь-яку людину спочатку необхідно зацікавити, а вже потім вона зробить все, та навіть більше, для досягнення власної мети – можна зробити висновок, що правильність (коректна методика) викладання – ключ до успіху взаємозв'язку та розвитку учасників освітнього процесу. Звісно, важливу роль відіграє харизма викладача та здібності викладання, але їх відсутність не звільняють від обов'язку надавати студентові все необхідне для навчання. Мотивація повинна бути не тільки «внутрішня» – особисте прагнення кожної людини, але й підживлюватися ззовні, що, в свою чергу, породжує прагнення до розвитку та здобуття більших висот. «Хочете розвитку? – Мотивуйте», і це стосується не тільки навчання.

*Науковий керівник: Хоменко-Семенова Л.О.,
канд. пед. наук, доцент*

УДК 159.923.3:159.922.6 (043.2)

Токар К.С.*Національний авіаційний університет, Київ*

НАРЦИСИЗМ ЯК ПАТАЛОГІЯ ХАРАКТЕРУ І ЯК ПРОЯВ КРИЗИ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

Сучасні економічні умови, система виховання і цінності суспільства закладають підвалини для розвитку нарцисичних рис характеру, адже людина, наділена ними, може досягти високих результатів у кар'єрі і зайняти чільне місце у суспільстві. Та

поряд з нарцисизмом як психологічною особливістю людини, стрімко розвивається і нарцисизм як паталогія характеру. Великий вклад у дослідження нарцисичної паталогії здійснили М.Кляйн, Х. Кохут, О. Кернберг, Г. Розенфельд, Н. Мак-Вільямс, Е. Фромм. О. Кернберг стверджує, що нарцисичні риси характеру присутні кожній людині, та в підлітковому віці вони проявляються найяскравіше. Але залишається мало досліджуваною проблема критеріїв, за якими можна відрізнити паталогічний нарцисизм від нарцисизму як прояву кризи підліткового віку, чим і зумовлена потреба нашого наукового пошуку.

За О. Кернбергом [1], структура нарцисичного розладу характеризується наступними компонентами: 1. Знаходження структури Я на початковому етапі свого розвитку як наслідок несформованої базової любові до себе через нестачі емпатії батьків до дитини в її перших роках життя. 2. Почуття внутрішньої порожнечі, що є також наслідком відсутності базової любові до себе, яка б мала складати внутрішню психічну опору особистості. За її відсутності всі досягнення та успіхи не можуть наповнити душевного простору нарцисичної людини, тому що ніби провалюються в певну “безодню”. 3. Грандіозність Я, знецінення та розщеплення як основні захисні механізми. 5. Хронічні почуття заздрості, тривоги, сорому, провини. 6. Нарцисична агресія, що виявляється у відповідь на будь-яку критику нарцисичної особистості, в жазі до помсти.

О. Кернберг стверджує, що окрім паталогічного нарцисизму, існує нормальний дорослий нарцисизм, який властивий кожній людині [1]. Але в період кризи підліткового віку риси нормального нарцисизму можуть проявлятися більш яскраво виражено, ніж на інших етапах вікового розвитку особистості. Це пов'язано зі специфічними для даного віку факторами розвитку [2]. В цей час у підлітка виникає глибокий інтерес до себе, до своїх переваг та недоліків. В підлітковому віці людина то надмірно самозахоплюється, то навпаки принижує себе. Підліток схильний перебільшувати свої можливості і інколи не здатен передбачати наслідки своїх дій, що призводить до вчинення ним ризикованих вчинків, наприклад, таких як захоплення екстремальними видами спорту, небезпечне вождіння автомобіля і т.д. Підліток прагне психологічно відокремитись від батьків, що може проявлятися в агресії як прояву відстоювання права на власну незалежність від них.

Отже, під час кризи підліткового віку, простежуються такі ознаки нарцисизму, як грандіозність та знецінення; захоплення екстремальними видами розваг може розглядатися як спосіб заповнення внутрішньої порожнечі; нарцисична агресія.

За О. Кернбергом [1], ми визначили такі основні критерії розрізнення нарцисизму як паталогії характеру та як прояву кризи підліткового віку: 1. Здатність встановлювати міцні інтимно-особистісні стосунки. Нарцисичний підліток встановлює поверхнево-дружелюбні стосунки, оскільки не здатен до емпатії. 2. Не дивлячись, на схильність підлітків до ідеалізації та знецінення, здатність розглядати людину як цілісну особистість з усіма її перевагами та недоліками. Нарцисичні підлітки ж використовують механізм розщеплення (ідеальний – нікчемний). 3. Наявність глибоких моральних цінностей. Нарцисичні підлітки володіють слабким Супер-Его. 4. Здатність визначати свою життєву мету та йти до неї. 5. Відношення до навчальної діяльності.

Отже, нарцисичні риси характеру найбільш яскраво виражені в

підлітковому віці, що пов'язано з особливими факторами розвитку даного вікового періоду. Ґрунтовний аналіз явища нарцисизму як патології характеру та як прояву даної кризи, дав нам можливість визначити основні критерії розрізнення цих двох феноменів.

Список літератури

1. Кернберг О. Тяжелые личностные расстройства: стратегии психотерапии / О. Кернберг. – М: Класс, 2005. – 464 с.
2. Болотова А. Психология развития и возрастная психология / А. Болотова, О. Молчанова. – М: ГУ ВШЭ, 2012. – 528 с.

*Науковий керівник: Прокурка Н.М.,
ст. викладач*

УДК 159.944.4:629.7-057.86 (043.2)

Уманець А.О.

Національний авіаційний університет, Київ

ВПЛИВ СТРЕСУ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ФАХІВЦІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ

Успішна професійна діяльність працівників авіаційної галузі залежить від багатьох факторів. Стрес є однією з основних причин неякісного виконання службових обов'язків, що в свою чергу може негативно позначитися на безпеці пасажирів авіаційного транспорту. Достатньо широко висвітлено питання впливу стресу на різні сфери людського життя в працях Г.Сельє, Р.Лазаруса, В.А.Бодрова, Л.А. Китаєва-Смика, Н.В. Самоукіної, проте питання впливу стресу на професійну діяльність фахівців авіаційної галузі залишається відкритим.

Професійний стрес (з англ. – occupational stress) – це психічна та фізіологічна реакція людини на напружені ситуації в трудовій діяльності людини. Загальна модель професійного стресу включає в себе наступні компоненти: зміст роботи, організація робочого процесу, технологія праці, умови, індивідуальні особливості характеру та реакцій людини [1, с.13-16]. На професійний стрес також впливають: інформаційний стрес (що виникає як реакція на зовнішні та внутрішні подразники, які пов'язані зі сприйняттям зовнішньої та внутрішньої інформації людини) та організаційний стрес (виникає як реакція на певну виробничу ситуацію). Тобто, можна сказати, що основними причинами професійного стресу виступають: 1)об'єктивні чинники, що пов'язані з умовами праці робітника; 2)суб'єктивні, які пов'язані з індивідуальними особливостями особистості;3)комунікативні, що визначаються взаємодією працівників в організації;4)інформаційні, на які впливає обсяг та характер сприйнятої інформації [2, с. 101,111,117]. Діяльність працівників авіаційної галузі пов'язана з: – підвищеною важкістю роботи, що полягає в організації, виконанні, забезпеченні та обслуговуванні авіаційних перевезень, забезпеченні авіаційної безпеки; – високими професійними вимогами які пов'язані з нервово-емоційною стійкістю, високим темпом психічних реакцій, стійкими показниками емоційно-вольової сфери, відсутністю тривожності та страхів, легкістю в прийнятті рішень, тощо;- екстремальними умовами праці, що виявляються у виникненні небажаних явищ.